

SMJERNICE ZA PISANJE ZAVRŠNOGA/DIPLOMSKOGA RADA KOJI IMA EMPIRIJSKO ISTRAŽIVANJE

Općenite napomene: student prije odabira teme završnoga/diplomskoga rada treba na stranicama Fakulteta potražiti popis mentora, a potom odabrati jedan od kolegija koji je odslušao i položio kod navedenoga profesora (potencijalnoga mentora). Nakon toga, u suradnji s mentorom i/ili sumentorom popunjava obrasce koji se nalaze na mrežnim stranicama Fakulteta (<https://www.foozos.hr/studenti/diplomski-i-zavrzni-radovi>). Tek nakon toga možemo reći da su odrađene sve potrebne predradnje za pisanje završnoga/diplomskoga rada.

Struktura završnoga/diplomskoga rada treba sadržavati sljedeće dijelove:

Naslov završnoga/diplomskoga rada

Sažetak na hrvatskom jeziku

Ključne riječi

Naslov, sažetak rada i ključne riječi na engleskom jeziku

Sadržaj

Uvod

Pregled relevantne literature/dosadašnjih istraživanja

Metodologija

Rezultati istraživanja i interpretacija

Rasprava

Zaključak

Popis literature

Prilozi

Izjava o samostalnoj izradi završnoga/diplomskoga rada

Naslov završnoga/diplomskoga rada

Naslov se piše u suradnji s mentorom i/ili sumentorom pri čemu treba voditi računa da se naslov rada prije provjeri u repozitoriju (<https://repozitorij.foozos.hr/>) kako ne bi došlo do eventualnoga ponavljanja teme.

Naslov ne bi trebao sadržavati više od 12 riječi, a riječi koje se nalaze u naslovu ne bi trebale biti potpuno jednake onima u popisu ključnih riječi.

Sažetak na hrvatskom jeziku

Sažetak se obično piše na kraju na način da se u njegovoj strukturi spomenu svi važni dijelovi završnoga/diplomskoga rada (i u teorijskom i u empirijskome dijelu). U sažetku se ukratko opisuju ciljevi rada, teorijska polazišta, metodološke posebnosti, navode najvažniji rezultati istraživanja i zaključci.

Iako nemamo strogo određen broj riječi za pisanje sažetka, preporuka je da sažetak sadrži oko 300 riječi.

** Iznimno, ukoliko je rad pisan na engleskom jeziku, sažetak i ključne riječi trebaju biti napisane na hrvatskom jeziku.*

Ključne riječi

Ključne riječi se također pišu na kraju, ispod sažetka, a trebaju upućivati na ključne elemente kojima se bavimo u radu. Ključne riječi su važne i iz razloga što često vršimo pretraživanja „prema ključnim riječima“ pa je zaista bitno da one budu ključni elementi naših teorijskih polazišta, ali i empirijskoga dijela.

Preporučuje se da se u popisu ključnih riječi navodi od 3 do 5 zaista ključnih riječi poredanih abecednim redom.

Naslov, sažetak rada i ključne riječi na engleskom jeziku

Za upis u repozitorij, ali i zbog upisa u [CroRIS – CROSB](#)I te arhivu knjižnice i Fakulteta, važno je da naslov rada, zajedno sa sažetkom i ključnim riječima prevedemo i na engleski jezik. Ključne riječi prevodimo onim redosljedom kako su napisane na hrvatskome jeziku.

Sadržaj

Završni/diplomski rad podijeljen je u tematske cjeline, poglavlja i potpoglavlja, koja imaju svoje naslove i podnaslove, uz naznaku stranice na kojoj započinje svako novo poglavlje. Navedeni elementi strukture rada opisuju sadržaje koji trebaju biti u radu i ne čine zadani popis naslova i poglavlja. Potrebno je voditi se ranije navedenim opisom strukture završnoga/diplomskoga rada.

Uvod

U uvodu se navode razlozi odabira područja i problematike istraživanja te se pišu osnovne naznake istraživanoga fenomena. I sama riječ „uvod“ naznačuje da se čitatelja uvodi u temu istraživanja, objašnjavaju se temeljni pojmovi i povezuju dijelovi o kojima će dalje biti riječi u radu. Riječ UVOD piše se velikim slovima, a može se navesti bez numeracije ili označiti arapskim brojem 1. Ukoliko se UVOD numerira, svakako je potrebno numerirati i ZAKLJUČAK te obrnuto.

Pregled relevantne literature / dosadašnjih istraživanja

Prvi je dio završnoga/diplomskoga rada teorijski, a u njemu se navode teorijski i istraživački doprinosi domaćih i inozemnih autora pri istraživanju odabranog problema. Potrebno je predstaviti najznačajnije autore koji su se bavili navedenom problematikom kod nas i u svijetu te ukoliko je moguće napraviti kratak povijesni presjek. Studentima se predlaže da se pri odabiru služe relevantnom i recentnom literaturom.

Ukoliko se u teorijskome dijelu rada želimo osvrnuti na neki grafički prikaz, fotografiju i slično, svakako je važno da navedemo autora od kojega smo navedeno preuzeli, naznačimo link (ukoliko je potrebno), ali i zatražimo dozvolu za npr. korištenje fotografije (ukoliko je potrebno).

Neki od primjera navođenja literature (citiranje i parafraziranje unutar teksta) su sljedeći:

- *jedan autor*: parafraziranje (Prezime, 2019), citiranje (Prezime, 2019, str. 12)
- *dva autora*: parafraziranje (Prezime 1 i Prezime 2, 2019), citiranje (Prezime 1 i Prezime 2, 2019, str. 7)
- *više od dvaju autora*: parafraziranje (Prezime 1 i sur., 2019), citiranje (Prezime 1 i sur., 2019, str. 12)

- *istovremeno navođenje više izvora (kronološki u odnosu na godine, ili abecedno prema prezimenima autora): (Prezime 1, 2008; Prezime 2 i Prezime 3, 2009; Prezime 4 i sur., 2020)*

Napomena: sve reference koje se koriste u bilo kojem dijelu završnoga/diplomskoga rada trebaju se naći u popisu literature.

Metodologija

U metodološkome se dijelu od studenta očekuje da predstavi istraživački kontekst, postupak istraživanja, navodeći pri tome neke od osnovnih istraživačkih značajki: pripadnost određenoj znanstvenoj paradigmi, vrsti istraživanja, vremenu istraživanja. Također, potrebno je opisati na koji se način poštivala etika istraživanja. Pored navedenoga, potrebno je opisati ciljeve i zadatke istraživanja, kao i *istraživačka pitanja i/ili hipotezu/-e*. Istraživačka pitanja se postavljaju ukoliko se u istraživanju koje provodimo koristimo kvalitativnom metodologijom, a hipoteze postavljamo ukoliko se koristimo kvantitativnom metodologijom koja nam omogućuje da uz pomoć statističkih pokazatelja (jednostavnijih i/ili složenijih) potvrdimo ili odbacimo postavljenu hipotezu/hipoteze. U novije vrijeme, u metodološkoj je literaturi prisutna i kombinacija navedenih dvaju metodologija te se koristi i *engl. mixed methodology ili mixed methods*, koja ide u smjeru holističkoga pristupa istraživanome fenomenu.

Važno je naglasiti da istraživačke metode koje se koriste u kvalitativnoj metodologiji mogu imati neke kvantitativne pokazatelje (npr. frekvencija (f) i postotak (%)) koji ne moraju nužno značiti da se radi o kvantitativnome pristupu (metodologiji).

U metodološkome se dijelu opisuju istraživačke tehnike (alati) koje su se koristile prilikom istraživanja. Studentima se predlaže da istraživačku tehniku/istraživačke tehnike koriste u skladu s problemom istraživanja, kako bi se iz dobivenih rezultata što bolje moglo odgovoriti na postavljena istraživačka pitanja i/ili hipotezu istraživanja. Ukoliko se pri odabiru istraživačkih tehnika odlučite služiti instrumentom kojega ste sami konstruirali (uz pomoć mentora), svakako je potrebno provesti *pilot istraživanje* kako bi se provelo *predispitivanje* nakon kojega bi se instrument mogao koristiti u glavnome istraživanju.

Također, neizostavni dio metodologije svakako je i pitanje uzorka. Pri odabiru uzorka, važno je voditi se sljedećim ključnim faktorima: veličinom uzorka, reprezentativnošću, pristupu uzorku te strategiji odabira uzorka koja će se primijeniti. Potrebno je napisati kakav je uzorak prema vrsti, na koji način se provelo istraživanje te broj sudionika istraživanja (on ovisi o istraživačkoj

tehničarima te o istraživačkom kontekstu). Ukoliko je relevantno za istraživanje, potrebno je navesti i postotak muških i ženskih sudionika, prosječnu dob i druge potrebne pokazatelje.

Rezultati istraživanja i interpretacija

Prilikom prikazivanja rezultata odlučujemo na koji ćemo ih način predstaviti. Najčešće se odlučujemo prikazati rezultate istraživanja navodeći redoslijedom pojedine istraživačke tehnike koje smo koristili u istraživanju. U ovome dijelu diplomskoga rada, važno je odlučiti se za određeni stil prikazivanja rezultata. Diplomantima se predlaže da ukoliko su se zbog posebnosti rezultata npr. odlučili za tablično prikazivanje, da taj stil primjenjuju u cijelome diplomskome radu. Ukoliko se rezultati prikazuju u tablicama, potrebno je imenovati svaku tablicu te joj dodijeliti redni broj. Naslovi tablica nalaze se iznad tablica i počinju oznakom i numeracijom: Tablica 1., Tablica 2., Tablica X. Iza numeracije slijedi naslov tablice. U tekstu se tablice referiraju takvim početnim oznakama (Kao što se vidi iz Tablice 3.,). Naslovi slika (grafova, dijagrama, crteža, fotografija) nalaze se ispod slike i počinju oznakom i numeracijom: Slika 1., Slika 2., Slika X. Iza numeracije slijedi naslov slike. U tekstu se slike referiraju takvim početnim oznakama (Kao što se vidi iz Slike 3.,).

Prilikom interpretacije podataka koji se navode u tablicama, grafikonima i drugo, nije potrebno komentirati sve podatke, jer su oni vidljivi iz prikaza, nego je potrebno izdvojiti samo one najznačajnije ili one koje najviše/najmanje odstupaju od poželjnih rezultata.

U ovome je dijelu važno naglasiti i istaknuti koji je od dobivenih rezultata upravo odgovor na naše postavljeno istraživačko pitanje (ukoliko se radi o kvalitativnoj metodologiji) ili odgovor na našu postavljenu hipotezu (ukoliko se radi o kvantitativnoj metodologiji). Interpretacija rezultata je u ovome dijelu iznimno značajna jer ovdje dolazimo do znanstvenih spoznaja koje povezujemo s rezultatima dosadašnjih istraživanja, ali i dobivamo odgovore zbog kojih smo i krenuli u istraživanje.

Rasprava

Rasprava predstavlja najznačajniji dio završnoga/diplomskoga rada. Zašto? Došavši do ovoga dijela, već smo pročitali svu dostupnu literaturu koju smo opisali u teorijskome dijelu, ali smo i proveli vlastito istraživanje, potvrdili ili odbacili svoje hipoteze, odgovorili na istraživačka pitanja. Raspravljati o značenju rezultata dobivenih istraživanjem jako je važno (i zahtijeva dodatan napor), jer dobivene rezultate dovodimo u suodnos s poznatim činjenicama o istraživanoj tematici, uspoređujemo s drugim, sličnim istraživanjima te dajemo moguća

objašnjenja.

Navodimo razliku između spoznaja koje smo dobili našim istraživanjem u odnosu na situaciju koju smo opisali u pregledu relevantne literature te predlažemo promjene koji bi se na temelju dobivenih rezultata mogle implementirati u praksu.

Zaključak

U ovome je dijelu završnoga/diplomskoga rada važno osvrnuti se na ranije postavljene ciljeve, navesti sintezu najznačajnijih dobivenih rezultata ili drugih spoznaja iznesenih u radu. Također, poželjno je navesti moguće poteškoće i/ili ograničenja s kojima smo se susretali u radu te eventualne prijedloge za daljnja istraživanja ove problematike.

U zaključku se ne citira literatura budući da sam student treba osim završnih zaključaka, pisati i o znanstvenom doprinosu koja je kruna svakoga znanstvenoga i istraživačkoga rada.

Popis literature

U popisu literature trebaju se naći svi izvori koje je student koristio u svome završnome/diplomskome radu, neovisno o tome u kojemu dijelu (poglavlju) rada. Literatura se navodi abecednim redom, poredana kronološki, a ukoliko imamo izvore koje je objavio isti autor iste godine, onda uz godinu dodajemo i slova (npr. 2019a, 2019b...).

Literatura se navodi koristeći se APA stilom navođenja koji je dostupan i na sljedećoj poveznici: <https://apastyle.apa.org/>

Neki od primjera navođenja knjiga koje imaju autora (jednog, dva ili više):

1. Perić, M. (2018). *Glumačko sazrijevanje*. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
2. Jagodar, J., Berbić Kolar, E. (2020). *Kultura pamćenja Slavenskog Kobaša u povijesno-jezičnom kontekstu*. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
3. Lauc, D., Matanović, D., Vitek, D. (2020). *Neizrazite logike u povijesnim istraživanjima : primjer analize nepreciznih temporalnih odrednica neizrazitim skupovima i dubokim učenjem*. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Neki od primjera navođenja knjiga koje imaju glavnog urednika:

1. Majdanić, V., Trtanj, I., Živković Zebec, V. (ur.). (2019). *Dijete i jezik danas - Razvoj pismenosti u materinskom i inom jeziku*. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
2. Matanović, D., Uemura, A. (ur.). (2019). *Proceedings from International conference Education and training as basis for future employment*. Osijek (Croatia), Wakayama (Japan): Faculty of Education, Josip Juraj Strossmayer University of Osijek & Faculty of Economics, Wakayama University.
3. Peko, A., Mlinarević, V. (ur.). (2009). *Izazovi obrazovanja u multikulturalnim sredinama*. Osijek: Učiteljski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Nansen dijalog centar Osijek.

Neki od primjera navođenja poglavlja u knjizi:

1. Borovac, T. (2018). Pregled znanstvenih istraživanja o sigurnosti na internetu. U T. Velki, K. Šolić (ur.), *Priručnik za informacijsku sigurnost i zaštitu privatnosti* (str. 13-36). Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
2. Brust Nemet, M. (2019). Theoretical Determination of the Curriculum in the Croatian Educational Context. U K. Dziurzyński, E. Duda (ur.), *What is new in the Field of Education?* (str. 43-60). Warsaw: Publishing House of The Maria Grzegorzewska University.
3. Dubovicki, S. (2017). Futurološke metode istraživanja. U S. Opić B. Bognar, S. Ratković (ur.), *Novi pristupi metodologiji istraživanja odgoja* (str. 203–221). Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Neki od primjera navođenja članka u časopisu:

1. Kolar-Šuper, R., Kolar-Begović, Z. (2019). Dokaz bez riječi: kvadrat razlike, razlika kubova, kub razlike. *Osječki matematički list*, 19(1), 45-48.
2. Popović, A., Bogut, I., Crnojević, Ž., Popović, Ž. (2019). Children's Play The Ecological Story in Function of Ecological Education of Preschool Children. *Pannoniana*, 3(1-2), 169-197.
3. Velki, T., Šolić, K. (2019). Development and Validation of a New Measurement Instrument: The Behavioral Cognitive Internet Security Questionnaire (BCISQ). *International journal of electrical and computer engineering systems*, 10(1), 19-24.

Neki od primjera navođenja članka u zborniku:

1. Borić, E., Marušić, B. (2018). Osposobljenost studenata primarnog obrazovanja za rad u kombiniranim razrednim odjelima. U I. Prskalo, Z. Braičić, M. Badrić (ur.), *17. Dani Mate Demarina Odgoj i obrazovanje – budućnost civilizacije* (str. 179-189). Zagreb: Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
2. Majdenić, V., Vučetić, A. (2018). Patnje mladoga Tadije ili neuzvrćena ljubav na dvanaest načina. U D. Matanović, B. Zielinski, Boguslav, A. Turbić Hadžagić, E. Berbić Kolar (ur.), *Tadijino stoljeće: povijest, kultura, identitet* (str. 111-124). Osijek; Poznanj: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku; Fakultet za poljsku i klasičnu filologiju Sveučilišta Adama Mickiewicza u Poznanju.
3. Varga, R., Peko, A., Sabljak, M. (2019). Pre-Service Teachers' Concerns About Multigrade Teaching. U K. Jurčević, Lj. Kaliterna Lipovčan, O. Ramljak (ur.). *Mediterranean Issues, Book 2: Reflections on the Mediterranean* (str. 613-622). Zagreb: Institute of Social Sciences Ivo Pilar; VERN Group; Croatian Academy of Sciences and Arts (HAZU); Euro-Mediterranean Academic Network.

Ukoliko se neki od korištenih izvora preuzimaju s interneta, onda je potrebno navesti mrežnu stranicu i datum pristupanja istoj:

1. Tomac, Z. (2019). Utječu li izvannastavne sportske aktivnosti na razvoj motoričkih vještina učenika primarnog obrazovanja? *Život i škola, LXV(1-2)*, 123-129, dostupno 12. veljače 2020. na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=339663

Prilozi

Priloge stavljamo na kraju završnoga/diplomskoga rada. Možemo ih označavati slovima ili brojkama (Prilog A, Prilog B ili Prilog 1., Prilog 2.). Svaki prilog treba imati ime. Prilozi mogu biti instrumenti istraživanja, slike, tablice, grafikoni, histogrami, shematski prikazi, fotografije.

Studentima se preporuča da u ovome dijelu prilože *instrument istraživanja* kojega su koristili u radu. Npr. ukoliko se radi o anketi koju ste samostalno konstruirali, potrebno je priložiti anketu u onome obliku u kojemu je korištena u glavnome istraživanju, a ukoliko ste ju preuzeli od nekoga, potrebno je priložiti suglasnost autora ankete o mogućnosti korištenja i objave iste u svom istraživanju; ukoliko se radi o intervjuu, ovdje je potrebno priložiti protokol intervjua itd.

Tehnička obrada teksta

Veličina je stranice A4. Tekst se piše računalom u slovopisu „Times New Roman“, stil slovopisa „običan“, veličine 12., proreda 1,5 retka, poravnanje „obostrano“. Naslovi poglavlja pišu se u veličini 14, a podnaslovi 12, «podebljano». Svako poglavlje treba započeti na novoj stranici. Naslovi poglavlja pišu se velikim, a podnaslovi malim slovima, uvučeno udesno. Naslovi tablica i slika pišu se u veličini 10 „podebljano“, a sami tekst u tablicama potrebno je napisati istim slovopisom i veličinom 10, samo ne podebljano.

Svaku stranicu treba numerirati na način da se stranice do Uvoda numeriraju rimskim brojevima, a stranice od Uvoda pa nadalje arapskim brojevima. S uvodne stranice izostavlja se broj jedan, a označuju se brojevi od dva pa nadalje.

1. Tekst na koricama:

Na vrhu:

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

U sredini:

Ime i prezime studenta

NASLOV RADA

ZAVRŠNI/DIPLOMSKI RAD

Na dnu:

Mjesto, godina

2. Prazan list

3. Tekst na sljedećem listu:

Na vrhu:

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET ZA ODGOJNE I OBRAZOVNE ZNANOSTI

Integrirani prijediplomski i diplomski sveučilišni Učiteljski studij
Prijediplomski sveučilišni studij Ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja
Diplomski sveučilišni studij Ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja
Prijediplomski sveučilišni studij Edukacijske rehabilitacije

U sredini:

NASLOV RADA

ZAVRŠNI/DIPLOMSKI RAD

Pri dnu:

Predmet: naziv predmeta iz kojega je tema završnoga/diplomskoga rada

Mentor: ime i prezime te zvanje mentora

Student: ime i prezime studenta

Matični broj:

Modul (samo Učiteljski studij):

Na dnu:

Mjesto, mjesec, godina

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

**Fakultet za odgojne
i obrazovne znanosti**

OBRAZUJEMO (ZA) BUDUĆNOST

31000 Osijek, Ulica cara Hadrijana 10 +385 31 321 700 • helpdesk@foozos.hr • www.foozos.hr
OIB: 28082679513 • MB: 1404881

Student/ica: _____

Studijski program: _____

JMBAG: _____

IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI ZAVRŠNOGA/DIPLOMSKOGA RADA

kojom izjavljujem da sam završni/diplomski rad pod naslovom

(naslov završnoga/diplomskoga rada)

izradio/la samostalno pod mentorstvom

(prof. dr. sc./ izv. prof. dr. sc./ doc. dr. sc. ime i prezime)

te sumentorstvom

(prof. dr. sc./ izv. prof. dr. sc./ doc. dr. sc., dr. sc. ime i prezime)

U radu sam primijenio/la metodologiju izrade znanstvenoga rada i koristio/la literaturu koja je navedena na kraju završnoga/diplomskoga rada. Tuđe spoznaje, stavove, zaključke, teorije i zakonitosti koje sam izravno ili parafrazirajući naveo/la u završnome/diplomskome radu povezo/la sam s korištenim bibliografskim jedinicama te nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Rad je pisan na standardnome hrvatskom jeziku.

Student/ica

(vlastoručni potpis)

Datum: _____